

Боговик О. А.,
старший викладач кафедри філології та перекладу
Дніпропетровського національного університету
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

ТИПОЛОГІЯ ПРЕДИКАТИВ

Анотація. У статті проаналізовано класифікацію предикатів, з'ясовано відношення предиката до опису семантичної структури речення, доведено його важливість як основного будівельного матеріалу речення.

Ключові слова: предикат, дієслівний предикат, центральна синтаксема, семантичний синтаксис.

Постановка проблеми. Питання класифікації предикатів стає актуальним ще на початках освоєння лінгвістичного простору. Так, перша систематизація предикатів належить Арістотелю: він виокремив 10 категорій, назвавши їх найвищими сутностями об'єктивного буття [1, с. 121]. З-поміж них філософ виокремлює три основні, що мають зв'язок з реальністю, – *сутність, відношення та стан*, які отожднюють з предикатними знаками. До цього Платон виокремив клас іменників і клас дієслів, зауваживши, що перші називають речі й можуть функціонувати у реченні як суб'єкт, а останні стверджують дещо про речі, позначені суб'єктом. Розвиваючи ідеї свого вчителя, Арістотель визначив, що «дієслово завжди є знаком для сказаного про нього, наприклад, про те, що міститься у підметі» [2, с. 56]. Зростання цікавості вчених до вивчення предикатів призвело до виникнення різноманітних підходів до їх класифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні можемо стверджувати про тривалу і плідну працю лінгвістів над вичерпним описом предикатів, що виявляється, зокрема, і у великій кількості наявних класифікацій. Даному питанню присвятили свої наукові розвідки Л.В. Щерба, З. Вендлер, У. Чейф, Т.В. Булигіна, О.Н. Селіверстова, Т.Б. Алісова, Л. Теньєр, Дж. Лайонз, Ч. Філлмор, Г.О. Золотова, В.В. Прокопов, Ю.Д. Апресян, Н.С. Авілова, І.Р. Вихованець, А.П. Загнітко та ін.

У мовознавстві існує чимало підходів, пов'язаних з класифікацією предикатів. У лінгвістичних дослідженнях їх налічують від трьох до восьми. **Метою статті** є узагальнення відомих концепцій щодо виокремлення таких одиниць. Однак відмінності термінологічного оформлення, обмеження певними формально-граматичними показниками, надання переваги якомусь окремому аспекту аналізу не сприяють виробленню загальної, уніфікованої системи аналізу предикатних синтаксем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зважаючи на те, що морфологічним ядром вираження предиката постає дієслово, подальші описи предикатів ґрунтуються головним чином на аналізі дієслівних лексем. Зasadничою для багатьох індоєвропейських мов стала типологія дієслів, розроблена американським дослідником З. Вендлером на матеріалі англійської мови. Він виокремлює чотири класи дієслів: 1) виконання; 2) діяльності; 3) досягнення і 4) стану. Диференціальним критерієм на першому шаблі класифікації постає здатність дієслова вживатися у тривалій формі [3]. Так, дієслова виконання і діяльності, за З. Вендлером, позначають дію як тривалий процес, а дієслова досягнення і стану у цій формі не вживаються. У межах виокремлених груп відбувається подальша диферен-

ція на основі поєднуваності дієслів з «інклюзивними» обставинами (тобто такими, що вказують на початок / завершення дії). Сам автор застерігає, що здійснений поділ дієслів на групи відбувається тільки з урахуванням прямих значень дієслів і не може бути застосованим для вживаних у переносному чи вторинному значенні. З огляду на те, що засадничим принципом цієї класифікації постала сполучуваність та специфіка реалізації категорії часу, дослідник не концентрує увагу на семантичних особливостях виділених груп.

Подальшого розвитку ідея сполучуваності набула у граматиці і віддзеркалена у кваліфікаціях предикатів-дієслів, зорієнтованих на врахування їхніх сполучувальних можливостей. Л. Теньєр усталює термін валентність в європейській лінгвістиці і описує дієслова, зважаючи на кількість відкритих валентних позицій. Учений виділяє авалентні (нуль-валентні), одно-, дво- та тривалентні дієслова [4]. Цей критерій лежить і в основі класифікації, запропонованої у російському мовознавстві Т. Алісовою: вона вирізняє абсолютні (одномісні) та відносні (багатомісні) предикатні знаки [5, с. 37], а в англійському – Дж. Лайонзом, який всі предикати ділить на дві групи – інтранзитивні (одномісні) та транзитивні (дво- і багатомісні) [6, с. 469]. У русистичі натомість панує ширше розуміння валентності – як загальної сполучуваності слів, що ґрунтується на граматичних і на лексичних особливостях поєднуваних елементів. З-поміж характеристик лексичної валентності називають такі її ознаки: 1) активність/ пасивність; 2) обов'язковість/ факультативність; 3) кількість валентних позицій; 4) форма доповнювального компонента (слово/ словосполучення/ предикативна частина); 5) синтаксична функція доповнювального компонента (суб'єкт / об'єкт / обставина); 6) категорійна семантика слова, що реалізує валентність. Граматичний складник валентності реалізується у регулярному поєднанні слів певних лексико-граматичних класів [7, с. 80].

Прагнучи описати «формальні і субстанційні універсалії», спільні для всіх мов світу, Ч. Філлмор розробляє теорію відмінкової граматики. Розглядаючи пропозицію як «набір відношень між дієсловами й іменами» [8, с. 405], він кваліфікує предикати, зважаючи на систему відмінкових відношень їх з іменними поширювачами, а інтерпретація відмінкових систем відбувається у межах концептуальних рамок. Відмінкову семантику Ч. Філлмор тлумачить як «набір універсальних, можливо, вроджених, понять, що ідентифікують деякі типи суджень, які людина здатна зробити про події, що відбуваються навколо неї, – суджень про такі речі, як 'хтось зробив щось', 'з кимось щось трапилося', 'щось зазнало певних змін'» [8, с. 369-495]. Науковець виділяє такі глибинні відмінки: агентив – відмінок, який позначає діяча-істоту, пов'язаний з дієсловом дії; інструменталіс – позначає втягнену у дію чи стан, виражений дієсловом, неістоту, яка водночас є його причиною; датив – позначає істоту, пов'язану з дією чи ситуацією, що виражає дієслово; фактив – відмінок,

який позначає результат дії чи стану, вираженого дієсловом; локатив – позначає місце розташування або просторову орієнтацію дії чи стану; значення об'єктива формується внаслідок семантичної інтерпретації дієслова [8, с. 400–416].

Синтезувальний характер, що передбачає поєднання сполучуваності у широкому розумінні та семантичних особливостей предиката, має класифікація У. Чейфа. Науково осмислюючи принципи організації речень з дієслівними предикатами, лінгвіст доходить такого висновку: «природа дієслова визначає, що собою являтиме решта речення: зокрема, які іменники супроводжуватимуть це дієслово, яке відношення до нього матимуть ці іменники і як ці іменники можна визначити у семантичному плані» [9, с. 115]; дієслово в його концепції постає «виборцем», адже «відіграє визначальну роль у виборі супроводжувальних іменників і відношень цих іменників до дієслова» [9, с. 124]. Диференціація дієслівних типів відбувається на основі ролі аргументів у семантико-синтаксичній структурі речення, зокрема суб'єкта, що може мати активний чи пасивний характер, а також із залученням ознаки динамічності / статичності, що визначає основні семантичні характеристики дієслова: стан, процес, дія, процес і дія [9, с. 119]. Головну роль у встановленні семантичного різновиду предиката дослідник відводить суб'єкту: бенефіціант (носії стану) визначає предикат стану, експерієнцер (пасивний суб'єкт-носії ознаки, що став об'єктом впливу) – предикат процесу; пацієнс (суб'єкт-діяч) – предикат дії. Граматист не оминає увагою і предикати, що не потребують поширення агентом-іменником, називає їх «всеохопними станами» або амбієнтними [9, с. 120]. Структурна семантика, попри свою узагальненість щодо лексичного значення, яскраво віддзеркалює основні характеристики предикатів, що визначають реченнєву семантику на найбільш абстрактному рівні.

Англійець Дж. Лайонз поділяє предикати на класи «процесу» та «стану», а критерієм для визначення обирає такі пари ознак: статичність / динамічність, тривалість / миттєвість, контрольованість / неконтрольованість ситуації. З опертям на ці характеристики йому вдається виокремити такі різновиди предикатів: діяльність (activity) – тривала динамічна ситуація, якою керує агент; процес (process) – тривала динамічна ситуація, якою не керує агент; стан (state) – статична ситуація, якою не керує агент; акт (action) – миттєва динамічна ситуація, якою керує агент; подія (event) – миттєва динамічна ситуація, якою не керує агент [6, с. 485]. Перевага такої класифікації полягає не тільки у прагненні розмежувати дієслівну семантику передовсім на динамічну та статичну, а також з'ясувати сутність предикативних відношень між агентом та предикатом. А от голландець С. Дік звужує коло диференційних критеріїв і акцентує на таких ознаках, як керованість / некерованість і динамічність / статичність, що уможливило виокремлення чотирьох типів предикатів: дії, процесу, стану, випадку [10, с. 7]. Динамічність він витлумачує як змінність ситуації, а керованість – зумовлена волею та зусиллям учасника, який є фактором реалізації ситуації [11].

У русистичі подібні принципи були застосовані О. Селіверстовою, що дозволило їй схарактеризувати сім груп предикатів: дії, процесу, стану, якості, класу і зв'язку, перебування у просторі, потенційності [12], а кожен із виділених типів може бути поділений на межові / немежові, миттєві / тривалі предикати. Усі виділені групи пов'язані між собою системою ознак. Так, відмінність між предикатами дії і процесу полягає

в агентивності суб'єкта; предикати стану протистоять предикатам дії за ознакою статичності; предикати якості позначають сталі чи сталі на певний момент ознаки об'єкта; предикати зв'язку характеризують суб'єкт як такий, що відіграє певну роль у встановленні зв'язків, неспіввідносних з діями, процесами, станами; локативні предикати позначають місце перебування суб'єкта; предикати потенційності характеризують свої денотати як локалізовані на часовій осі або вказують на момент цієї локалізації [12]. Крім категорійних ознак активності і статичності предиката, О. Селіверстова увиразнює «фазовий характер існування», що передбачає становлення, розвиток і завершення предикатної ознаки. Незаперечним досягненням такої типології постає підведення семантичної основи під формально-морфологічну класифікацію. Дослідниця аргументовано довела, що між мовленнєвою формою та змістом існує тісний зв'язок навіть на рівні класифікації [13, с. 86–157]. У світлі таких підходів аналізує предикати й Т. Булигіна [14, с. 31–55].

Г. Уфимцева теж вважає тричленний поділ предикатів на дії, процеси й стани недостатнім, тож додає до нього семантичні поля й понятійні сфери [15, с. 128]. Вона наводить семіологічний опис дієслівних основ з опорою на суб'єктно-об'єктні відношення. Дослідниця підкреслює, що номінація з допомогою дієслівних лексем відбувається завдяки орієнтації на сферу суб'єкта чи об'єкта. Відповідно до цієї теорії кожне дієслово як номінативна одиниця має свою власну ономазіологічну формулу, яка розкриває його семантичну скерованість на одну із зазначених сфер [16, с. 139, 159]. О. Бондарко також пропонує ситуативний підхід до класифікації предикатів, обравши предметом дослідження «суб'єктно-предикатно-об'єктні ситуації» й виокремивши предикати дії, стану, існування. Учений розрізняє предикати конкретні (локалізовані у часі) та нелокалізовані у часі, визначаючи детермінувальну роль суб'єкта [17, с. 634, 646].

Прагненням до синтезу граматичної та лексичної семантики позначена типологія предикатів Н. Арват. Вона об'єднує предикати у два різновиди: сталі (предикати буття, існування, належності; неіснування чи відсутності; стану; сприйняття, відношення та детермінації; предикат модальний чи модальних відношень та ін) та активні предикати (дії, руху, процесу) [18].

Лінгвіст Ю. Степанов зазначає, що предикати як синтаксичні одиниці є такими, які «... типізує мова не у формі словникових одиниць, дієслів, а у формі структурних схем речення» [19, с. 312]. Дослідник диференціює їх у такий спосіб: з огляду на тип суб'єкта (предикати нижчого порядку стосуються матеріальних сутностей, а предикати вищого порядку характеризують різні види нематеріальних об'єктів, серед яких найвиразніше протиставлені предикати на позначення подієвих суб'єктів, а також предикати, які характеризують пропозиційний суб'єкт); за кількістю актантів; за ступенем похідності у системі мови (першопорядкові, або непохідні, та другого порядку – похідні від перших) [1]. Логіко-семантична класифікація предикатів ґрунтується на семантичній відповідності суб'єкта і предиката пропозиції. У світлі цього підходу виділяють такі семантичні типи предикатів: таксономічні, що вказують на належність предмета до певного класу, напр.: *Ця книга – англійська*; реляційні, що вказують на відношення одного об'єкта до іншого, напр.: *Вона – майбутня невістка*; характеризувальні, які вживають на позначення статичних та динамічних, постійних або змінних ознак об'єкта, напр.: *Тарас вивчає театральне*

мистецтво; оцінні, які позначають оцінні значення, напр.: *The weather is bad here* – ‘Погода тут погана’; часової та простої локалізації, що вказують на розміщення об’єкта в якомусь місці або із вказівкою на часову ознаку, напр.: *You are this day 25* – ‘Тобі виповнюється 25 років цього дня’ [1].

Оскільки предикат є головним, організувальним компонентом речення, то опис реченнєвої семантики часто здійснюють з опорою на його значення. Систематизація предикатів, основана на семантиці, передбачає, з одного боку, синтезувальний характер, адже співвідносна з логічними категоріями мислення, а з іншого – неминуче буде позначена прагненням дослідника деталізувати відтінки значень. Зважаючи на ядерність дієслівного вираження предиката, такі класифікації побудовані головним чином на матеріалі дієслів.

Часто саме морфологічні ознаки предиката багато вчених розглядали як основні критерії для аналізу передаваного ним значення. Так, саме на формальні підходи спирається класифікація Л. Щерби. Усі предикатні знаки російської мови він зводить до трьох груп: зі значеннями дії, стану, якості [20, с. 85-91], які безпосередньо пов’язує з їхньою граматичною формою: за його твердженням, дію позначають дієслова, стан – зв’язка та певне коло слів, якість – зв’язка та повний прикметник [20, с. 90].

У російській граматиці лексична семантика дієслова-предиката вперше постає підґрунтям класифікації не самостійно, а у поєднанні з граматичною семантикою виду. Її автор, Ю. Маслов, стверджує, що саме лексичне значення дієслова визначає його здатність позначати доконану чи недоконану дію. А вже на його основі відбувається поділ дієслів на три розряди: ті, що творять видові пари і ті, які їх не творять (дієслова тільки доконаного і тільки недоконаного видів) [21, с. 305-312].

Семантико-синтаксична класифікація дієслів Г. Золотової також, крім лексичної семантики дієслова, ураховує й інші фактори: на її думку, «семантична класифікація дієслів не є звичайним поділом дієслів на тематичні групи. За критерій поділу прийнято можливість / неможливість участі дієслів в організації моделей того чи іншого типового значення, що передбачає – для ряду підкласів – зв’язок з певним типом мовлення» [22, с. 60]. Як ядро дієслівної системи дослідниця визначає дієслова зі значенням дії (акціональні), які, своєю чергою, диференційовані на такі розряди: дієслова конкретної фізичної дії, мовленнєвої дії, донагивної дії, інтерсуб’єктної дії, пересування, руху. Цьому класу протистоять неакціональні дієслова, представлені дієсловами стану (статальними). Їхнє подальше розмежування відбувається на основі опису суб’єктів, які можуть бути або істотами, або неістотами, або позначати середовище, простір, локус. Неакціональними Г. Золотова вважає також дієслова реляційної семантики, що вказують на відношення між предметами: локативні, партитивні, компаративні, посесивні [22, с. 60-63].

Детальна семантична класифікація предикатів української мови належить В. Русанівському. Він описує 41 групу дієслів, спираючись не тільки на їхню семантику, а залучаючи ще й такі ознаки, як сполучуваність дієслів в особовій формі з дієсловами у формі інфінітива; сполучуваність дієслів з приїменниковими та безприїменниковими відмінковими формами іменників; словотвірний потенціал [23, с. 338].

У лінгвоукраїністиці також відома класифікація предикатів А. Загнітка, що органічно поєднує у собі семантичні

й синтаксичні характеристики предиката. Беручи за основу розрізнення активної / статальної ознаки як найабстрактнішого компонента значення, що характеризує дію за її перебігом у часі та відношення предиката до предмета (суб’єктний / безсуб’єктний), дослідник пропонує розмежовувати 13 підкласів предикатів: 1) предикати дії; 2) предикати руху, 3) процесуальні предикати; 4) предикати існування, 5) предикати стану, 6) предикати володіння; 7) предикати сприйняття; 8) предикати місцеперебування; 9) предикати кваліфікації; 10) предикати якісної характеристики детермінації, 11) предикати тотожності, 12) предикати відношення, 12) предикати модального відношення [24, с. 287-288].

Багато лінгвістів-славістів присвятили свої наукові розвідки дослідженню семантики дієслова в англійській мові. Однак і тут немає єдності у підходах до аналізу лінгвістичного матеріалу. Так, Г. Сильницький пропонує виокремити лише три семантичні класи дієслів: на позначення дії, руху та процесу [25, с. 244-260]. А. О. Кубрякова вважає, що всім дієсловам притаманна архісема ‘процес’, тож вона вважає за доцільне виділяти процеси дії, буття й становлення, стану та відношення [26, с. 77].

Багатовимірність поняття предикат, зумовлена поєднанням у його структурі граматичних, лексичних та словотвірних ознак, безумовно, ускладнює дослідження. Комплексний аналіз значення предиката має відбуватися з урахуванням усіх цих ознак. Спираючись на узагальнення граматичних теорій та застосовуючи новітній методологічний апарат, І. Вихованець вибудовує струнку й системну класифікацію предикатів на ґрунті української мови. Важливим є той факт, що він не звужує коло предикатних знаків до дієслова, зауважуючи, що предикативну функцію можуть виконувати й іменники, прикметники та прислівники. Учений також не обмежується встановленням «кількісної валентності» (термін Ф. Корніша [27, р. 248], хоча й визначає максимальну валентну сполучуваність іменників у реченні (за І. Вихованцем цей показник становить шість [28, с. 41-43]). Лінгвіст виділяє шість груп предикатних синтаксем: дії, процесу, стану, якості, кількості та локативні [28, с. 93-11], а у межах кожної з них – лексичні групи. Наприклад, предикати дії можуть 1) виражати значення творення, видів діяльності; 2) вказувати на більший або менший ступінь інтенсивності дії, спрямованої на об’єкт; 3) поєднувати у собі значення переміщення у просторі і конкретної фізичної дії; 4) передавати семантику руху [29, с. 93]. Граматичні особливості, як і лексичне значення, встановлюють рамки і для кількісної, і для якісної сполучуваності предикатів. Аналіз класифікацій предикатів у сучасному мовознавстві засвідчує неусталеність такої типології, однак обґрунтованим поясненням такого стану речей є неоднозначність тлумачення поняття предикат, яке синтезує у собі логічний, лексичний, семантико-синтаксичний, формальний (морфологічний) та комунікативний аспекти. Урахування одного з них чи комбінація кількох дозволяє вибудовувати різні класифікації, що ґрунтуються на різних ознаках. Двоїстий характер семантики речення влучно описує О. Леута: «синтаксична структура речення зумовлена проекцією якостей лексичних одиниць, з яких вона побудована, тому проблема отримує два ракурси аналізу: з погляду конструкції і з погляду лексичних характеристик слів, що входять до її складу» [30, с. 11].

Висновки. Тяжіння до системного опису предиката передбачає опис у парадигматичному, синтагматичному та денотативному аспектах: згідно з першим увагу акцентують на

несубстанційних (часових) ознаках предиката, аналізуючи його лексичні та лексико-граматичні особливості; а відповідно до другого у поле зору дослідників потрапляють його субстанційні ознаки, такі як кількість і зміст предикатного оточення, – саме такий підхід засвідчує семантичну специфіку аналізованих лексем-предикатів.

Перспектива наших майбутніх досліджень полягає в аналізі предиката як реченнєвоутворювального компонента, виокремлення його найабстрактніших граматичних значень та вплив лексичної семантики на граматичне значення.

Література:

1. Степанов Ю.С. Имена. Предикаты. Предложения: Семантическая грамматика / отв. ред. докт. филол. наук Ю.Н. Караулов. М.: Наука, 1981. 360 с.
2. Гуйванюк Н.В. Типологія наукових підходів до вивчення предикації. К.: Мовознавство, Академперіодика НАН України, 2008. № 4–5. С. 55–63.
3. New-in-linguistics URL: <http://www.classes.ru/grammar/158.new-in-linguistics-15/source/worddocuments/23.htm>.
4. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса / пер. с франц. И.М. Богуславский. М.: Прогресс, 1988. 656 с.
5. Алисова Т.Б. Очерки синтаксиса итальянского языка: семантическая и грамматическая структура простого предложения. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1971. 293 с.
6. Lyons J. Semantics and Grammar. Semantics. Cambridge: Cambridge university press. Vol. 2. 1979. P. 597.
7. Предикат / Н.Д. Арутюнова. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В.Н. Ярцева. 2-е изд. М.: Большая Росс. энциклоп., 1998. 392 с.
8. Филлмор Ч. Дело о падеже / Ч. Филлмор. Новое в зарубежной лингвистике. Вып.10: Лингвистическая семантика / сост., общ. ред. и вступ. ст. В. А. Звегинцева. М.: Прогресс, 1981. 567 с.
9. Чейф У. Значение и структура языка. М.: Прогресс, 1975. 482 с.
10. Dik S.C. Functional Grammar. Amsterdam: North-Holland Publ. Comp., 1979. 230 p.
11. Dik S.C. The Theory of Functional Grammar: The Structure of the Clause, Complex and Derived Constructions / ed. K. Hengeveld. Functional Grammar Series. Berlin; N.Y.: Mouton de Gruyter, 2nd ed., rev., 1997. 986 p.
12. Sokolova-fazovuj-charakter URL: http://www1.nas.gov.ua/institutes/ium/Structure/Departments/Department5/soc_staff/Documents/sokolova-fazovuj-charakter.pdf.
13. Селиверстова О.Н. Семантические типы предикатов. М.: Наука, 1982. 365 с.
14. Булыгина Т.В., Шмелев А.Д. Ментальные предикаты в аспекте аспектологии. Логический анализ языка. Проблемы интенциональных и прагматических контекстов. М.: Наука, 1989. С. 31–55.
15. Уфимцева А.А. Типы словесных знаков. М., 1974. 205 с.
16. Есперсен О. Философия грамматики. М.: Изд-во иностр. лит-ры, 1958. 404 с.
17. Бондарко А.В. Теория значения в системе функциональной грамматики. М.: Школа «Языки славянской культуры», 2002. 736 с.
18. Арват Н.Н. Компонентный анализ семантической структуры простого предложения: текст лекций. Черновцы: Черновицкий ун-т, 1976. 68 с.
19. Степанов Ю.С. К универсальной классификации предикатов. Изв. АН СССР. Сер. лит и яз. 1980. Т. 39. № 4. С. 311–323.
20. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. Л.: Наука, 1974. 428 с.
21. Маслов Ю.С. Вид и лексическое значение глагола в современном русском литературном языке. Известия АН СССР. Сер.: Лит. и яз. 1948. № 74. С. 303–316.
22. Золотова Г.А., Онипенко Н.К., Сидорова М.Ю. Коммуникативная грамматика русского языка / под. об. ред. Г.А. Золотовой. М.: Ин-т рус. яз. РА Н им. В. В. Виноградова, 2004. 544 с.
23. Русанівський В.М. Структура українського дієслова. К.: Наук. думка, 1971. 315 с.
24. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
25. Сильницкий Г.Г. Семантические классы глаголов и их роль в типологической семасиологии. Структурно-типологическое описание современных германских языков. М.: Наука, 1966. С. 244–260.
26. Кубрякова Е.С. Части речи в ономазиологическом освещении. М.: Наука, 1978. 114 с.
27. Cornish F. 'Downstream' effects on the predicate in a Functional Grammar clause derivation. Journal of Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press (CUP), 2002. №38 (2). P. 247–278.
28. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К.: Наук. думка, 1992. 220 с.
29. Витгенштейн Л. О достоверности. Вопр. философии. 1984. № 2. С. 142–149.
30. Леута О.І. Дієслівні речення в українській літературній мові: структура, семантика, моделі: автореф. дис ... д-ра філол. наук. Київ: Б.в., 2009. 35 с.

Боговик О. А. Типология предикатов

Аннотация. В статье проанализирован ряд дефиниций относительно термина «предикат», выяснено отношение предиката к описанию семантической структуры предложения, доказана его важность как основного строительного материала предложения.

Ключевые слова: предикат, глагольный предикат, центральная синтаксема, семантический синтаксис.

Bohovyk O. Typology of Predicates

Summary. The present article is concerned with a number of definitions for the term «predicate». It defines predicate relation to the description of the semantic structure of a sentence and it proves its importance as a main structural material of a sentence.

Key words: predicate, verb predicate, the central syntaxema, semantic syntax.